

ку є всього лиш одним із проявів збереження розвиненими постіндустріальними країнами своєї індустріальної (ринкової) форми. Завданням економічної науки є спрямування інтелектуальних зусиль на пошук нової парадигми світогосподарського розвитку, необхідність якої вже сьогодні є імперативом.

1. Михайлов Д.М. Мировой финансовый рынок: тенденции и инструменты – М.: Экзамен, 2000. – С. 3; 2. Фридман Л., Кузнецова С. Глобализация: Развитие и развивающиеся страны // Мировая экономика и междунар. отнош. – 2000. – № 11. – С. 14; 3. Foreign Affairs. – 1986. – № 4. – Р. 786; 4. Мартинг.-П., Шуман Х. Западня глобалізації: атака на процвітання і демократію: Пер. с нем. – М.: Изд. дом "Альшгаа", 2001. – 335 с; 5. Скоров Г. Е. Капитализму 21 века предстоит решать труднейшие задачи // Мировая экономика и междунар. отнош. – 2003.

– № 2. – С. 3–8; 6. Зевин Л.З. Проблемы регулирования глобальных экономических процессов // Мировая экономика и междунар. отнош. – 2002. – № 7. – С. 38; 7. Dawson M., Foster B. Virtual Capitalism: (the Political Economy of Information Highway.– N.Y., 1996; 8. Вебер А. Что стоит за так называемым глобализмом? // Мировая экономика и междунар. отнош. – 2001. – № 12. – С. 53; 9. Мясникова Л. Глобализация экономического пространства и сетевая несвобода / Мировая экономика и междунар. отнош. – 2000. – №11. – С. 3; 10. Velts P. Mondialisation des villes et territoires L'economy d'archipel. – Paris. 1996; 11. Мовсесян А., Огнищев С. Транснациональный капитал и национальные государства // Мировая экономика и междунар. отнош. – 1999. – №6. – С. 55–63; 12. Иноземцев В.Л. За пределами экономического общества. – М.: Академия-Наука, 1998; 13. Hervey D. The Condition of Postmodernity. Cambridge (Ma.) – Oxford (UK), 1995; 14. Зінченко Ф. Фінансова та транснаціональна складова глобалізаційного процесу в аналізі системних дисфункцій світової економіки // Стратегія розвитку України. – 2004. – № 3. – С.289.

Надійшла до редколегії 24.02.2009

С. Науменкова, д-р екон. наук, проф.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ПЕРЕБУДОВИ ТА МОДЕРНІЗАЦІЇ РИНКІВ КАПІТАЛУ В УКРАЇНІ

Розглянуто основні напрями реалізації стратегії модернізації ринків капіталу в Україні, внесено пропозиції щодо підвищення конкурентоздатності ринків капіталу на основі правового, інституційного та технологічного реформування.

The article describes the main trends of Capital Markets Modernization Strategy in Ukraine, it is suggested to higher the competition on capital markets based on juridical, institutional and technical reforms.

Фінансова система України, орієнтована на функціонування в умовах високоінтегрованої світової економіки потребує суттєвої трансформації, що передбачає реалізацію системи взаємопов'язаних заходів, спрямованих на її подальшу розбудову та вдосконалення функціонування всіх її складових – фінансових інститутів, фінансових ринків та систем забезпечення. Необхідність більш повного урахування тих змін, що характеризують функціонування ринків капіталу на сучасному етапі обумовлено тим, що механізм функціонування світової фінансової системи характеризується надзвичайною складністю та визначається використанням значного переліку нових фінансових інструментів, різноманітністю операцій та швидкістю переміщення капіталу [6, 7]. Крім того, конкурентна боротьба між фінансовими установами на різних сегментах фінансових ринків відбувається на основі використання фінансових інновацій в умовах посилення вимог до технічного переозброєння фінансових ринків. Зазначимо, що найбільш суттєвими змінами, що впливають на механізм функціонування ринків капіталу на сучасному етапі, є такі:

- ✓ використання новітніх інформаційних технологій, впровадження фінансового інжинірингу;
- ✓ створення глобальних торговельних та розрахунково-клірингових систем;
- ✓ консолідація корпоративних інституцій інфраструктури ринків капіталу;
- ✓ орієнтація на надання комбінованих фінансових продуктів та послуг;
- ✓ зростання ролі інституційних інвесторів;
- ✓ комерціалізація центральних ринкових інституцій (перехід від публічних до приватних форм управління системоутворюючими організаціями (біржами, електронно-комунікаційними мережами, депозитаріями тощо);
- ✓ консолідація системи державного регулювання з утворенням єдиного державного органу консолідованого нагляду за фінансовими послугами та ринками.

Необхідність урахування глобальних тенденцій для створення необхідних передумов інтеграції вітчизняної фінансової системи у світовий та європейський фінансово-економічний простір знайшла свою підтримку на державному рівні у процесі розробки Державної цільової економічної програми модернізації ринків капіталу [3]. Ця програма повинна передбачати впровадження положень законодавства та стандартів ЄС з урахуванням положень

Плану дій у сфері фінансових послуг, ухваленого Європейською комісією у травні 1999 р. і включеного до так званої Лісабонської стратегії, яка має на меті перетворення ЄС на найбільшконкурентоспроможну економіку світу.

У проекті Державної програми модернізації ринків капіталу підкреслюється, що ринки капіталу в Україні, починаючи з 1995 року, розвиваються дискретно і фрагментарно, недостатньо виконують свої основні функції – зосередження попиту та пропозиції фінансового та іншого виробничого потенціалу, формування справедливих ринкових цін, використання нових фінансових інструментів для забезпечення розвитку економіки.

Слід зауважити, що ринки капіталу розглядаються як група взаємозв'язаних ринків, на яких формується попит, пропозиція та ціни на фінансові інструменти. Вони включають в себе ринки цінних паперів та інших фінансових інструментів (крім інструментів грошового ринку).

Метою розробки Державної програми модернізації ринків капіталу є:

- ✓ підвищення скоординованості державної політики, спрямованої на перетворення ринків капіталу в один з головних механізмів реалізації інвестиційного потенціалу економіки України;
- ✓ створення передумов для інтеграції української економіки у світовий та європейський фінансово-економічний простір;
- ✓ запровадження якісних змін, спрямованих на підвищення ємності, капіталізації та ліквідності ринків капіталу, консолідацію інфраструктурних інституцій;
- ✓ підвищення ролі ринків капіталу у суспільному та економічному житті, забезпеченні доступу до фондового ринку приватних інвесторів.

Досягнення зазначених вище завдань можливе за умов забезпечення конкурентоздатності ринків капіталу на основі правового, інституційного та технологічного реформування.

Модернізація ринків капіталу в рамках Державної програми базується на реалізації конкретного переліку заходів за певними напрямками (Табл. 1):

- ✓ інституційна реформа ринків капіталу України;
- ✓ -розвиток фінансових інструментів;
- ✓ підвищення капіталізації ринків капіталу, ефективності систем управління ризиками;
- ✓ консолідація біржової та депозитарної систем;
- ✓ розбудови ринків похідних фінансових інструментів;

- ✓ реформування системи державного регулювання ринків капіталу на засадах консолідованого пруденційного нагляду за діяльністю універсальних фінансових установ;
- ✓ підвищення ролі інститутів спільного інвестування, довірчого управління майном та недержавного пенсійного забезпечення;

- ✓ розвиток компенсаційних механізмів на ринку капіталу;
- ✓ створення нового корпоративного законодавства, удосконалення системи розкриття інформації на ринках капіталу;
- ✓ кадрове забезпечення розвитку ринків капіталу.

Таблиця 1. Основні складові реалізації програми модернізації ринків капіталу в Україні

Напрями модернізації ринків капіталу	Шляхи і способи розв'язання проблем
Інституційне реформування ринків капіталу	Створення законодавчо обумовленої можливості функціонування універсальних небанківських фінансових установ; сприяння появі і розширенню сфери впливу інвестиційних банків; встановлення межі прямої операційної активності на ринках цінних паперів та інших фінансових інструментів; визначення єдиних критеріїв депозитарної діяльності; визначення брокерської діяльності такою, що здійснюється виключно на фондовій біржі; сприяння появі та ефективному функціонуванню інституту первинних дилерів на ринку державних цінних паперів; впровадження єдиних вимог для фінансових установ, що є посередниками в системі біржової торгівлі похідними фінансовими інструментами.
Розвиток фінансових інструментів	Поширення досвіду випуску середньо- і довгострокових державних облігацій, випуск державних пенсійних облігацій з довгими строками інвестування (понад 10 років) та плаваючою купонною ставкою для розміщення в них коштів з накопичувальною пенсійної системи; налагодження системи ліцензування рейтингових агенцій та сертифікації її фахівців; сприяння обігу на ринку боргових цінних паперів широкого кола емітентів з встановленими рейтинговими показниками; запровадження операцій короткострокового характеру з державними цінними паперами з метою підвищення їх ліквідності; спрощення процедури входження в Україну та виходу з неї іноземних портфельних інвесторів, спрощення порядку здійснення валютних операцій з інвестиціями, які спрямовуються в цінні папери українських емітентів.
Податкове стимулювання розвитку ринків капіталу	Звільнення від обкладення податком на прибуток фінансових установ ринкової інфраструктури, що обслуговують облік та обіг цінних паперів (фондових бірж, центрального депозитарію), у разі встановлення неприбуткового статусу таких організацій; звільнення від обкладення податком на прибуток сум емісійного доходу, сплаченого інвестором – покупцем акцій на користь емітента цінних паперів; віднесення до складу емісійного доходу емітента сум перевищення виручки від повторного розміщення раніше викуплених цінних паперів; відмови від оподаткування курсових різниць, що виникають при перерахуванні у національну валюту інвестицій на ринку цінних паперів, які надходять в іноземній валюті; скасування податку на додану вартість щодо фінансових послуг, які надаються професійними учасниками фінансового ринку в межах ліцензованих видів діяльності; встановлення єдиних умов оподаткування інвестиційних доходів фізичних осіб, отриманих за різними фінансовими інструментами; звільнення від оподаткування майна, коштів та інших форм інвестицій, що надходять підприємству – платнику податків на виконання інвестиційних зобов'язань покупців акцій під час приватизації такого підприємства.
Удосконалення системи розкриття інформації на ринках капіталу	Введення в дію відповідного законодавства, яке визначає правове середовище для системи розкриття інформації і забезпечує прозорість українських емітентів, цінні папери яких перебувають у публічному обігу, та доступність інформації для широкого кола користувачів; вдосконалення механізмів контролю і нагляду за виконанням вимог щодо розкриття інформації, притягнення до відповідальності за порушення таких вимог; використання сучасних інформаційних технологій для підвищення ефективності збору, обробки, аналізу та публічного розкриття інформації.
Консолідація біржової системи України	Функціонування єдиної торговельної платформи, що забезпечує стандартні критерії лістингу, справедливості ціноутворення та відсутність торговельного арбітражу за будь-якими фінансовими інструментами; забезпечення на державному рівні дотримання принципу "concentration rule" (правила концентрації), що передбачає укладання угод з цінними паперами виключно в межах зазначеної вище платформи за умов, що на цій платформі гарантується для клієнтів найкраще виконання їх замовлень; концентрація обліку прав власності в центральному депозитарії, який є ексклюзивним номінальним утримувачем в реєстрах власників іменних цінних паперів або одноосібно виконує функцію центрального реєстратора для усіх емітентів іменних випусків; забезпечення торговельного процесу, гарантування та виконання угод в режимі електронного документообігу, синхронізованого з системою електронних платежів та клірингу; створення ефективної системи управління ризиками при здійсненні клірингу та розрахунків; депонування активів; використання багатостороннього заліку; дотримання контрагентами угод торговельного циклу в часовому режимі T+1 (грошові розрахунки та поставка фінансового інструменту здійснюється не пізніше дня, наступного за урегульованою угодою).
Розвиток компенсаційних механізмів на ринках капіталу	Впровадження компенсаційних механізмів на основі дотримання міжнародних принципів, у т.ч. чіткого дотримання норм функціонування компенсаційних інституцій; створення фінансовими установами, що працюють на одному сегменті ринків капіталу, інституцій компенсаційного механізму, у т.ч. приватних компенсаційних фондів; розробка законодавства для стимулювання створення компенсаційних фондів.

Аналіз проекту Концепції Державної програми модернізації ринків капіталу виявив низку проблем, що потребують додаткового обговорення та доопрацювання.

На наш погляд, окреслені в програмі заходи за окремими напрямами мають досить декларативний характер та потребують більш чіткого визначення та відповідної конкретизації. Це стосується заходів з роз-

виту компенсаційних механізмів на ринках капіталу. Зазначимо, що у програмі перелік компенсаційних заходів фактично замінено переліком міжнародних принципів, дотримання яких є обов'язковим для забезпечення зниження інвестиційних ризиків на ринках капіталу (насамперед, ризику банкрутства фінансових організацій та ризику недобросовісного виконання ними своїх обов'язків при обслуговуванні інвесторів). Вважаємо також, що запропоновані джерела формування компенсаційних фондів за рахунок добровільних внесків фінансових та інших організацій та сум штрафів, стягуваних з фінансових організацій, не взмозі повною мірою компенсувати всю сукупність ризиків, що виникають при обслуговуванні інвесторів.

Крім того, в умовах інтеграції фінансового простору, посилення активізації іноземних фінансових компаній та банків на вітчизняному ринку фінансових послуг, появи нових фінансових установ, активізації процесів консолідації фінансових і банківських установ доволі актуальними є питання захисту конкуренції на ринку фінансових послуг та правового вирішення суперечок щодо забезпечення контролю за концентрацією капіталу. Діючі закони України "Про захист економічної конкуренції" [2], "Про захист від недобросовісної конкуренції" [1], а також розпорядження Антимонопольного комітету України "Про затвердження Методики визначення монопольного становища суб'єктів господарювання на ринку" від 05.03.2002 р. № 49-р. [4]; "Про положення про порядок проведення перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції" від 25.12.2001 р. №182-р. [5] та ін. спрямовані на врегулювання економічних відносин на товарних ринках, в той час як заходи щодо розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму на фінансових ринках мають свою специфіку.

Доволі актуальним є питання координації та узгодженості дій основних мегарегуляторів фінансового ринку (НБУ, ДКЦПФР, Держфінпослуг) стосовно захисту економічної конкуренції та здійснення контролю за концентрацією суб'єктів господарювання на фінансових ринках в процесі вирішення таких питань як:

- ✓ визначення домінуючого положення фінансової організації на ринку фінансових послуг;
- ✓ визнання проявів недобросовісної конкуренції на ринку фінансових послуг;
- ✓ визначення умов та таких, що містять для фінансової організації дискримінаційні умови або такі, що порушують вимоги добросовісної конкуренції;
- ✓ визначення територіальної (географічної) межі ринку фінансових послуг та ступеня його відкритості;
- ✓ формування груп взаємозамінних продуктів (послуг) та послуг, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче становище);
- ✓ встановлення бар'єрів щодо членства при вступі до платіжних або інших систем, без участі у яких конкуруючі між собою фінансові організації неможливо надавати своїм споживачам необхідні фінансові послуги;
- ✓ контроль за діяльністю об'єднань фінансових організацій (асоціацій, спілок), спрямованої на обмеження конкуренції на основі розподілу ринку фінансових послуг за територіальною ознакою, споживачами, видами послуг.

Окремого обговорення потребують питання реформування системи державного регулювання ринків капіталу в Україні. Як ми вже зазначали в окремих публікаціях на цю тему [8, 9, 10], дані питання безпосередньо пов'язані з вирішенням проблеми побудови ефективного механізму забезпечення стабільності фінансової системи та визначення комплексу основних заходів щодо його практичного запровадження. Існуючі механізми забезпечення стабільності фінансових систем, що базувалися на

узгодженні процесів на окремих національних ринках на основі застосування національного пруденційного нагляду, потребують певного оновлення, а, в окремих випадках, – перегляду, з огляду на кризові явища, що мали місце у світовій економіці протягом останнього часу.

Якісні зміни, що відбулися у фінансово-банківській сфері, обумовлюють певні вдосконалення у діяльності регулятивних органів, у т.ч. на основі відповідної гармонізації національних нормативних та регуляторних систем. Механізми національного пруденційного нагляду в умовах глобалізації фінансових ринків та підвищення мобільності капіталу також потребують відповідної модернізації. Не менш важливим є забезпечення певної гармонізації та відповідності вітчизняного фінансово-банківського права вимогам ЄС. Крім того, інтеграція фінансового сектору, консолідація фінансової інфраструктури потребують запровадження спільних стандартів та їх співставності зі світовими нормами у сфері платежів, забезпечення технічної сумісності інфраструктури платежів та прозорості ціноутворення на відповідні банківські та фінансові послуги.

Слід зауважити, що механізм побудови системи ефективного контролю за ситуацією на фінансових ринках передбачає послідовну реалізацію низки заходів за певними напрямками, основними з яких на даному етапі є такі:

- ✓ визначення ключових індикаторів фінансової стабільності;
- ✓ уточнення організаційних підходів, у т.ч. визначення функцій та повноважень відповідних регуляторів у процесі запровадження моніторингу фінансового сектору;
- ✓ розробка та запровадження механізму оцінки ризиків у процесі взаємодії основних складових фінансової системи (фінансових інститутів та фінансових ринків);
- ✓ забезпечення відповідності національних систем пруденційного нагляду вимогам міжнародних фінансових організацій і т.ін.;
- ✓ розробка оперативної системи збору та розкриття інформації та підготовки звітів щодо оцінки стійкості фінансової системи.

Створення такого механізму для забезпечення фінансової стабільності базується на:

- ✓ веденні комплексного безперервного аналізу потенційних факторів ризику та рівня уразливості фінансової системи та оцінки впливу факторів ризику на рівень фінансової стабільності;
- ✓ розробці необхідних заходів для забезпечення відповідного стану фінансової системи та досягнення рівня фінансової стабільності;
- ✓ покращення інформованості урядових органів щодо стану ринків капіталу та фінансової системи в цілому; вимоги щодо розкриття інформації та забезпечення її прозорості потребують опрацювання додаткової інформації за більш широким переліком макропруденційних показників, що в першу чергу віддзеркалюють функціонування міжбанківського грошового ринку, ринків цінних паперів, похідних фінансових інструментів та ін.

Таким чином, аналіз переліку заходів за кожним із зазначених вище напрямів передбачає, в свою чергу, відповідну конкретизацію, а в окремих випадках – розробку системи відповідних заходів, спрямованих та реалізацію зазначених в Державній економічній програмі модернізації ринків капіталу задач, різних за спрямуванням, строками, рівнем складності.

1. Про захист від недобросовісної конкуренції. Закон України від 7 червня 1996 року №236/96-ВР. 2. Про захист економічної конкуренції. Закон України від 11 січня 2001 року №2210-III. 3. Концепція державної цільової економічної програми модернізації ринків капіталу в Україні (Проект). 4. Про затвердження Методики визначення монопольного становища суб'єктів господарювання на ринку. Розпорядження Антимонопольного комітету України від 05.03.2002р. №49-р. 5. Про положення

про порядок проведення перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції. Розпорядження Антимонопольного комітету України від 25.12.2001р. №182-р. 6. *Науменкова С.В., Мищенко С.В.* Сучасна модель фінансової системи: порівняльний аналіз основних підходів // *Фінанси України*. – №6. – 2006. – С.44-56. 7. *Науменкова С.В., Мищенко С.В.* Особливості формування сучасної моделі фінансової системи // *Вісник НБУ*, №11. – 2006. – С. 26-31. (0,8 д.а.) 8. *Науменкова С.В.* Розвиток світової фінансової системи та особливості формування нової парадигми забезпечення міжнародної фінансової стабільності // *Вісник Київського національного університету імені Тара-*

са Шевченка. Економіка. – № 90. – 2006. –С. 4-7. 9. Обґрунтування методичних підходів до оцінки стійкості фінансової системи: Інформ.-аналіт. матеріали. Вип.6 / *В.І.Мищенко, Р.С.Лисенко, С.В.Науменкова* та ін. –К.: НБУ, Центр наук.досліджень. – 2006. – 162 с. 10. *Науменкова С.В.* Проблеми зовнішнього боргу України в контексті державної стратегії модернізації ринків капіталу// *Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Фінансово-економічні системи: трансформація та євроінтеграція (Збірник наукових праць) / НАН України. Ін-т регіональних досліджень: Львів, 2007. Вип 1 (63).* –С.56-61.

Надійшла до редколегії 24.02.2009

О. Жилінська, канд. екон. наук, доц.,
Т. Петровська, асп.

ГАЛУЗЕВІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

В статті розглянуто фінансову складову інноваційної діяльності промислових підприємств України загалом та вугледобувних зокрема.

The article revises a financial component of innovative activities at Ukrainian industrial enterprises in general and at coal-mining in particular.

Постановка проблеми. Як свідчить досвід розвинутих країн, стійке та збалансоване економічне зростання в країні базується насамперед на провадженні інновацій промисловими підприємствами, а рівень інноваційного розвитку промислових підприємств відображає конкурентоспроможність національної економіки. Для економіки України перехід на інноваційний шлях розвитку є тією рушійною силою, що здатна забезпечити економічну незалежність і подолання розриву з розвиненими країнами. Проблеми інноваційного розвитку є особливо актуальними для вугільної промисловості – стратегічно важливої галузі національної економіки, що орієнтована на досягнення високих показників енергетичної безпеки країни. З огляду на сучасні кризові тенденції постає необхідність аналізу інноваційної активності вітчизняних підприємств у площині їх фінансового забезпечення з урахуванням галузевої специфіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основою аналізу можуть слугувати сучасні концепції інноваційного розвитку та фінансових важелів його забезпечення, що є предметом досліджень багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів: Амоші О.І., Гавриленко Ю.М., Єрмакова В.М., Жилінської О.І., Кабанова А.І., Колода В.М., Малицького Б.А., Сизоненка В.О., Стельмашука А.М., Цигилика І.І., Черваньова Д.М., Чечетова М, Чухна А.А., Шегди А.В., Юркевич О. М. та ін.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Існуючі нові концепції енергоспоживання й енергозбереження обумовлюють необхідність дослідження інноваційного розвитку вугледобувних підприємств особливо в умовах розвитку ринкових відносин в економіці України. Аналіз опублікованих за даною проблематику робіт дозволив зробити висновок про те, що на фінансовій складовій інноваційного розвитку вугледобувних підприємств не достатньо зосереджено уваги як на визначальному, об'єднуючому ресурсі, що здатний забезпечити безперервність функціонування підприємств на інноваційних засадах та їх сталий розвиток. Водночас дослідження проблем фінансового забезпечення інноваційної діяльності не можливий поза розглядом загальних тенденцій фінансування інноваційної активності вітчизняних промислових підприємств.

Формулювання завдань та цілей статті. Метою статті є визначення впливу на інноваційний розвиток його фінансової складової. Відповідно до визначеної мети в роботі були поставлені такі завдання: дослідити фінансову забезпеченість інноваційного розвитку вугледобувних підприємств, розкрити необхідність залучення фінансових ресурсів та проаналізувати їх

вплив на інноваційний розвиток вугледобувних підприємств України.

Виклад основного матеріалу. З початку нового тисячоліття у національній економіці усталюється тенденція зменшення питомої ваги інноваційно активних підприємств: якщо у 2000 р. серед промислових підприємств інноваційно активним було кожне п'яте підприємство, у 2003 р. – кожне шосте, то в 2005 р. – лише кожне дванадцятье підприємство. Деякі позитивні зрушення намітилися у 2006-2007 рр. – інноваційну активність проявляло кожне дев'яте та кожне сьоме підприємство відповідно. Важливою тенденцією, що склалася у фінансуванні витрат на інноваційну діяльність, стало зростання ролі кредитних ресурсів. При цьому у структурі джерел фінансування витрат на інноваційну діяльність виключну роль відіграють власні кошти і їх частка постійно зростає (якщо у 2003 р. на власні кошти припадало 70 %, то у 2005 р. – 88 %, упродовж 2006 р. частка власних коштів серед всіх джерел фінансування становила 85 %, і лише у 2007 р. знизилася до 74 %). Друге місце посідали кредити, на них припадало від 6 % у 2000 р. до 7-8 % у 2005-2006 р., проте у 2007 р. частка кредитів у структурі джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств зросла у понад два рази і становила вже 18,5 % [3].

Водночас вітчизняні промислові підприємства не мають достатніх для інвестування інноваційної активності внутрішніх джерел, оскільки аналіз національних рахунків дозволяє стверджувати, що в Україні сектор нефінансових корпорацій, до якого відносяться всі промислові підприємства, не має достатніх ресурсів для розширеного відтворення: його частка у чистому наявному доході серед інституційних секторів економіки за даними Держкомстату України становить лише 1,5 %, тоді як частка фінансових корпорацій – 2,8 %, сектору загальнодержавного управління – 21 %, а сектору домогосподарств – 74 %. На переробну промисловість, продукція якої у 2007 р. склала 36 % ВВП, припадає лише 22 % у валовому прибутку, а в сплачених податках – 62 %, тоді як у торгівлі, частка наданих послуг якої у ВВП складає лише 10 %, частка у валовому прибутку становить 21 %, а в сплачених податках – лише 3 %, у транспорту і зв'язку, частка наданих послуг яких у ВВП становила 8 %, а частка у валовому прибутку – 11 %, тоді як у сплачених податках – менше 1 %. Велику участь у розподілі валового прибутку беруть фінансові корпорації, які перерозподіляють на свою користь кошти внутрішніх джерел фінансування інновацій сектору нефінансових корпорацій [4].